

Жанкарло Джента
фахівець з космічних технологій, має науковий ступінь у галузі авіаційного та космічного приладобудування (дисертація присвячена електродвигуну для орбітального маневрування).

До 1996 року був деканом механічного факультету Технічного університету м. Турин, Італія.
Директор італійського дослідницького центру SETI (Search for Extraterrestrial Intelligence — Пошук позаземних цивілізацій), член Міжнародної академії астронавтики.
Автор більше 300 наукових робіт і 11 монографій, деякі з яких використовуються як підручники в італійських та американських університетах і перекладені на російську мову.

Під час приїзду до Києва на спільне засідання членів Міжнародної академії астронавтики і Ради з космічних досліджень НАН України (30-31 травня 2012 р.) Жанкарло Джента висловив подяку редколегії журналу "Світогляд" і особисто перекладачу Людмилі Костенко за здійснення видання його повісті "Мисливець" українською мовою.

(*Продовження.
Початок читайте у №№ 1-2, 2012 р.)

МИСЛИВЕЦЬ

*Розділ 8.

Коли Майк зайшов до машинного відділення, О'Конор виконував останні перевірки до того, як ввімкнути двигуни на повну потужність, щоб досягти максимальної субсвітлової швидкості. Оскільки весь їхній курс пролягав у межах однієї зоряної системи, не було необхідності використовувати двигун деформації простору.

"Капітан сказав мені прийти сюди. Він наказав мені трохи відрегулювати двигун, щоб збільшити найвищу швидкість". Майк подав йому карту пам'яті, на яку записав усі дані, які отримав на кораблі бутлегера.

"Ти що, з глузду з'їхав? Я не дозволю тобі доторкнутися до цього двигуна, навіть якщо матиму письмовий наказ капітана", — відповів О'Конор.

Майк розповів йому історію про бутлегера, проте йому знадобилося більше двадцяти хвилин, щоб переконати того переглянути записи. Зрештою, в міру того, як різноманітні креслення і схеми змінювали один одного на екрані, ставлення головного інженера також почало змінюватися з ворожого на скептичне.

"Схоже, ми можемо спробувати, — сказав він через деякий час. — *Оскільки кожна секунда цінна, можна спробувати щось зробити".*

Вони працювали весь післяобідній час і о шостій, коли спробували запустити двигуни на повну потужність, зрозуміли, що корабель рухався швидше, ніж звичайно.

"Я скажу капітанові, що ти зробив хорошу роботу", — сказав О'Конор, коли вони йшли до кают-компанії на вечерю.

Майк був у піднесеному настрої: він відчував, що заслужив повагу головного інженера, і сподівався, що вся команда його теж сприйме. Його мрія стати мисливцем стала реальністю.

А коли, вислухавши головного інженера, Мисливець поздоровив його і сказав, що вирішив відновити його ранг і зарплату техника другого розряду, його почуття досягли апогею. Не стільки через платню, оскільки, якщо вони справді дістануть того реплікатора, його частка винагороди буде набагато вищою, а через те, що Мисливцю сподобалась його робота.

Наприкінці вечери Ромеро відвів його вбік і сказав: *"Доброче ти надурив мене з тією РД. Нічого не скажу стосовно її голосу, ти зробив чудову роботу, навіть роботи у публічних будинках на Землі не мають таких голосів. Стриптиз також був непоганим. Але якщо переходиш до реальної справи, вона справді погана. Вона рухається як ... як... — і зупинився в не змозі висловити своє незадоволення. — Коли ми повернемося на ту станцію, ти ніколи не переконаєш мене знову піти з нею: я хочу дівчину, не має значення, скільки це буде коштувати. Послухай: не дивлячись на весь піт і небезпеки, на які ми наражаємось, щоб заробити незначні гроші, як винагороду, я не доторкнуся до того вкритого синтетичною шкірою жмутку силових приводів, яким управляє комп'ютер".* Спочатку виглядало так, ніби він жартує, але наприкінці він розлютився по-справжньому.

Майк намагався приховати своє задоволення. *"Я вам говорив, ще не мав змоги завершити мою роботу. Дайте мені це зробити, і тоді ви побачите..."* Потім додав: *"Щодо тієї дівчини, у мене погані новини для вас. Вона кинула ту роботу."* Він утримався від того, щоб не сказати, що насправді вона цього ніколи і не робила, тому що не хотів, щоб той ще більше розлютився.

Він відразу пішов спати, але ще довго не міг заснути. Був надто збуджений: усі його мрії раптом справдилися, усі разом. Він був на шляху до того, щоб стати мисливцем, його прийняли на найкращий мисливський корабель, він переслідував реплікатора і невдовзі розбагатів. Ен не була такою, як він думав, і кохала його. Як тут було заснути?

Розділ 9.

Упродовж наступних днів вони знову звалили до режиму космічного польоту. Реплікатор усе ще був далеко, і роботи було небагато. Мисливець майже весь час перебував у своїй каюті, а кожен гайнував час як міг. Першого дня Майк був справді зайнятий поточними операціями з технічного обслуговування станції, але невдовзі і ця робота закінчилась.

Тільки тоді Майк зрозумів, що подорож на зорельоті такого типу повністю відрізнялась від тих, у яких він брав участь у дитинстві на їхньому невеличкому вантажному кораблі, де вони завжди мали якесь заняття, а чергування на капітанському містку було довгою і важкою справою.

Цей корабель, навпаки, був у чудової стані, вичищений до блиску, з достатньо великим екіпажем, щоб технік другого розряду міг просто віддавати накази, а не мусив особисто виконувати багато роботи.

Щоб чимось себе зайняти, Майк скачав на свій комп'ютер підручники з робототехніки, якими він користувався протягом декількох місяців в університеті на 82 Ердану IV. Тепер, коли у нього був особистий досвід роботи з ремонту чи програмування роботів різних моделей, теоретичні знання набували іншого значення. Можливо, глибші знання робототехніки дозволять йому краще зрозуміти реплікаторів.

Він потоваришував з Такаші Кампосом, науковим співробітником, і провів багато годин у його лабораторії за обговоренням природи реплікаторів, але невдовзі зрозумів, що вчений не набагато більше від нього розбирається у цьому питанні. Він розповів Мисливцю у кают-компанії практично все, що було відомо про реплікаторів.

На восьмий день після того, як вони залишили станцію, усі почали нервувати — відчувалось збудження мисливців перед польованням. Завдого до 16 години, прогнозованого часу прибуття до місцезнаходження астероїда, всі були на капітанському містку. Всі, за винятком Мисливця.

Цього разу тут був і Бомонт. Він проводив останнє тестування систем озброєння.

О пів на четверту пролунав сигнал тривоги, і відразу ж зайшов Капітан і зайняв місце біля головного командного пункту.

"Пасивні датчики — на максимальну дальність. Активні датчики вимкнути, щоб реплікатор не зміг нас виявити до того, як ми до нього доберемось," — наказав він.

Процедура завжди була однаковою, проте Мисливець любив віддавати ці накази, так ніби це було їхнє перше польовання. Можливо, таке суворе дотримання правил було просто забобою, перед яким ніхто з мисливців не міг встояти.

"Пасивні датчики — на максимальній чутливості. Реестрація відсутня," — Кампос продублював команди.

Упродовж наступних тридцяти хвилин ніхто не розмовляв, аж поки вони не досягли місця, де мав бути астероїд.

"Повна зупинка. Розпочати зондування навколишнього простору активними датчиками з нарощуванням потужності. У разі контакту вимкнути датчики".

Майк перечитав по декілька разів десятки звітів мисливців, тому знав, що це був стандартний порядок. Зондування їхнього місця перебування триватиме ще півгодини.

Час тягнувся повільно. Через півгодини Кампос повідомив: *"У зоні дії активних датчиків об'єкт відсутній."* Потім прокоментував: *"Тут нічого немає: ні астероїда, ні корабля, нічого."* *"Схоже на те, що твої координати неточні, хлопче,"* — звернувся Мисливець до Майка. Потім, побачивши його розчарування, додав: *"Не турбуйся. Мені ніколи не щастило знайти одну з цих машин з першого разу."*

Вони накреслили декілька сфер однакової ймовірності навколо точки, якої вони досягли, і почали повільно рухатись у напрямку, де найвірогідніше було знайти астероїд, увімкнувши активні датчики на повну потужність.

Минуло більше години, коли Кампос сказав тихим голосом: *"Я отримав дуже слабкий відгук, дуже-дуже слабкий. Це не схоже на астероїд... Це, можливо, металевий об'єкт."*

"Давайте обережно підійдемо ближче. Зменшіть потужність датчиків, зброя — наготові, а захисні екрани — на мінімальній потужності для зменшення величини поперечного перерізу нашого радара," — наказав капітан.

Схоже, це був корабель, можливо гірничий корабель, хоча було б дивно, якби після появи у цьому місці реплікатора, там усе ще залишались гірники. Можливо, це були просто рештки: гірник, якому пощастило менше, ніж тому, якого доправили до Нового Шанхаю. Але, в усякому разі, була ймовірність того, що реплікатор завершив самовідтворення, і тоді це могла бути одна з двох машин.

Тепер на містку відчувалась напруга. Всі мовчки вглядалися в екрани.

Через двадцять хвилин на екрані з'явилося зображення зореліт, що мало чим відрізнявся від того, на якому вони перебували. Безсумнівно, це був не вантажний корабель.

"Ймовірно, це мисливець..." — сказав Ромеро.

"Сподіваюсь, що не він," — подумав Майк. Йому не подобалося припущення про можливу конкуренцію, і що, можливо, доведеться ділитись нагородою.

"Обережно, це може бути бутлегер чи рейдер. Наближайтесь обережно. Датчики і захисні екрани — на повній потужності," — наказав Мисливець.

"Схоже, він отримав пошкодження," — зауважив Кампос, як тільки зображення покращилось. — *Думаю, це уламки."*

"Пані Чен, спробуйте увійти в контакт та ідентифікувати судно," — наказав Мисливець.

Лайза Чен почала надсилати ідентифікаційні запити.

Через декілька хвилин із гучномовця почувся голос. Звук був зовсім слабким, зображення — відсутнє.

"Я священник Дубоїз. Ми зазнали атаки реплікатора. Просимо допомоги."

"Так, цей єретик — саме те, чого нам зараз не вистачало! — простогнав Ромеро. — Хай іде до біса, він і його команда. Давайте продовжимо наші пошуки."

"Ми не можемо залишити їх у космосі, на кораблі у такому стані," — заперечив Мисливець.

"Але, Сер, якщо ми надамо їм допомогу, ми ніколи не дістанемось до реплікатора поки..." — сказав Бомонт.

"Я сказав, що ми не можемо залишити їх у космосі на цих уламках," — зупинив його Мисливець. Потім наказав: *"Максимальна швидкість у напрямку перешкоди, але продовжуйте зондування у всіх напрямках. Підключіть мене до лінії зв'язку."*

Він витягнув мікрофон зі свого крісла, і як тільки Чен повідомила йому, що він в ефірі, почав говорити: *"Отче Дубоїзе, приготуйтеся до абордажу. Не намагайтесь чинити опір: ми візьмемо вас на борт. Я обіцяю звільнити вашу команду, як тільки ми доберемось до космічної станції. Вас буде передано представникам влади найближчої планети."*

"Не хвилюйтесь. Вам добре відомо, що ми не маємо зброї на цьому кораблі. Нам нічого не залишається, як здатись вам," — пролунало з гучномовця.

"Підготуватись до посадки. Як тільки вони опиняться на борту, їх потрібно ув'язнити. Пастора Дубоїза потрібно утримувати окремо, але ставитись до нього добре." Знаючи, як багато людей ненавидить пастора Дубоїза, додав: *"Поводьтесь з ним добре, зрозуміли? Усім зрозуміло?"*

Ромеро зняв мікрофона з кронштейна і наказав шістьом членам команди піти до артилерійського складу. Потім

звернувся до Майка *"Хлопче, ти вмієш користуватися зброєю?"*

"Так, сер... у всякому разі, трохи," — збрехав Майк. Він справді користувався зброєю двічі в тирі на території парку розваг, подумав він на своє виправдання.

"Йди з ними," — наказав йому перший помічник, встаючи і направляючись до арсеналу.

Він приєднався до групи, взяв зброю й одягнув скафандр, потім вони всі разом перейшли до шлюзу.

Через декілька хвилин почувся глухий удар, який супроводжувався шумом від з'єднувального тунелю між перехідними шлюзами двох кораблів. Ще через декілька хвилин засвітилося зелене світло над зовнішніми дверима: тиск з обох сторін був збалансований.

"Загерметизуйте скафандри і підготуйтеся переходити. Тримайте зброю напоготові," — наказав Ромеро.

Як тільки двері відчинилися, вони увірвалися до коридору і за декілька секунд були на іншому кораблі. У перехідному шлюзі було восьмеро чоловік, усі в поганому стані. Багато хто мав із собою валізи, які, очевидно, містили всі їхні пожитки, але ніхто не мав зброї.

Вони оточили їх, навівши на них зброю, двоє підійшло до дверей, які веди у середину корабля.

Майк придивився до них пильніше і зрозумів, що ті насправді були у дуже жалюгідному стані. Чоловік і жінка з перев'язаними ногами сиділи на підлозі. Усі мали пов'язки, і на багатьох все ще були брудні сліди крові. Старшого віку чоловік, у чорному костюмі з невеликим хрестом із білого металу, приколотим до комірка його піджака, і з рукою на перев'язі повернувся до Ромеро і тихо проказав: *"Ви можете відкласти всю цю зброю: Ми не несемо загрози. Як я казав, на борту немає зброї."*

"Де інші?" — спитав перший помічник, не відповівши.

"Мертві. Ми поховали їх у космосі. Ми єдині, хто вижив," — відповів пастор.

Ромеро ці слова не переконали, і він звернувся до чотирьох людей з команди *"Перевірте корабель. А ти, хлопче, йди на командний місток і скачай усі дані з їхнього комп'ютера."* Потім наказав арештантам: *"Тепер ходімо. Ми перевіримо вас один за одним і розведемо по камерах."*

Майк швидко вирушив на місток, але на його шляху виявились замкнені на замок двері. Червоне світло над дверима чітко свідчило, що зону по той бік було розгерметизовано.

Першою його думкою було видати двері й піти далі у своєму скафандрі, але потім він зрозумів, що у цьому немає необхідності. Він пішов назад, поки не знайшов кімнати з відчиненими дверима і ввійшов туди. У кімнаті був безлад, ліжко стояло неприбрано: очевидно, що особа, яка там жила, спала під час нападу реплікатора і покинула кімнату поспіхом.

Він підійшов до терміналу і спробував увімкнути комп'ютер. Той усе ще був у робочому стані. Менш ніж за півгодини він зміг підключитись до центрального блоку і переписав усі навігаційні дані та бортовий журнал на диск, який був при ньому. Пастор Дубоїз не погурбувався про спеціальний захист тих ділянок пам'яті, де зберігались навігаційні дані. Вставив диск у ранцеву систему свого скафандра і пішов назад.

Шлюз був порожнім: усі перейшли на їхній корабель. Пройшовши з'єднувальним тунелем, він замкнув зовнішні двері перехідного шлюзу і почув, як відчинились засуви до ку: корабель пастора Дубоїза відійшов у космічний простір.

Він відчував жаль: ці уламки, хоча й були у дуже поганому стані, все ж коштували купи грошей. Однак, було зрозуміло, що вони не можуть буксирувати його до космічної станції, якщо хочуть продовжити полювання за тим реплікатором. Він пішов на місток, і як тільки дістався туди, побачив, що всі зайняли свої місця, і корабель знову сканував

навколишній простір.

"Сер, я дістав усі дані з бортового журналу того корабля," — відразу доповів Мисливець. Вийняв диск і віддав його Бхагват, а та вставила його до свого комп'ютера.

"Добра робота, хлопче," — сказав йому Мисливець. Потім наказав: *"Місіс Бхагват, вивчіть ці дані і спробуйте розрахувати курс реплікатора, який атакував корабель пастора, після завершення нападу. Містере Кампос, скопіюйте зображення бою і спробуйте за ними дізнатись про нього все, що зможете."*

Протягом п'ятнадцяти хвилин ніхто не розмовляв. Потім зображення реплікатора з'явилося на екрані. *"Ось він, Сер, — почав Кампос, — є зображення бою — якщо це можна назвати боєм. Їх було захоплено тридцять шість годин тому."*

Епізод був коротким: реплікатор розпочав стріляти плазмовими струменями здалеку, коли корабель був ще за межами досяжності. Після багатьох непопадань плазмовий струмінь ударив по кораблю пастора Дубоїза, після чого він почав розганятись, щоб вийти поза зону досяжності. Удар не був таким сильним, яким міг би бути, і не зачепив двигунів, тому корабель зміг продовжити набирати швидкість. Другий удар спричинив більші пошкодження, проте корабель зумів утекти.

У цей момент реплікатор припинив переслідування і продовжив рух попереднім курсом. Саме в цей час у машинному відділенні пролунав вибух, а наступні вибухи, породжені першим, підірвали інші частини корабля і перетворили його на руїну. Він рухався своїм курсом, а реплікатор попрямував у протилежному напрямку.

"Це була дивна поведінка, — сказав Ромеро. — Він почав стріляти занадто рано, змарнувавши велику кількість плазми. І до того ж, він цілився погано. А потім почав переслідування занадто рано. Якби він зміг уразити двигуни з перших пострілів, безсумнівно його ціль була б зруйнована."

Декілька секунд усі мовчали, потім Мисливець сказав: *"Очевидно, що це недосвідчений реплікатор. І цьому є лише одне пояснення: Це нащадок реплікатора, якого ми розшукуємо. Процес реплікації закінчився раніше, ніж очікувалось, і нова машина негайно відійшла. Вона наткнулася на корабель пастора Дубоїза ще до того, як змогла детально вивчити послідовність команд і до завершення процесу самовдосконалення."*

"Цьому негіднику завжди щастить," — зауважив Ромеро.

"У мене погані новини, — оголосила Бхагват. — З даних про його курс випливає, що після бою цей реплікатор рухається у напрямку внутрішніх областей системи, зокрема у напрямку В компоненти зорі."

"Чи є населені зони у цьому напрямку?" — спитав Мисливець.

"Так, Сер. Схоже, він прямує до третьої планети, газового гіганта, навколо якої обертається супутник, де розмістилась сільськогосподарська колонія Церера. Там перебуває майже тридцять тисяч людей."

"Тоді прямуйте до третьої планети. Наш первісний реплікатор може зачекати: як правило, після реплікації вони потребують близько шістдесяти днів для повного тестування і відновлення перед тим, як почати рухатися. У нас є час, щоб дістати нового реплікатора, а потім ми можемо повернутися назад і розправитися з першим."

"Чудово: дві нагороди за одну кампанію," — проголосив Ромеро.

"Заспокойтесь, містере Ромеро. Ми спочатку повинні успішно до них дістатися, — сказав Мисливець із докором. — Чи можемо ми до нього підійти ще до того, як він дістанеться до тієї сільськогосподарської колонії? Є запас близько тридцяти шести годин," — спитав він у Бхагват.

"Якщо поквипаємо, то зможемо. Але ми маємо зовсім мало часу," — відповіла вона.

"Тоді давайте вийдемо на найвищу швидкість. Ми повинні врятувати ті тридцять тисяч колоністів," — завершив мисливець.

"А якщо нам не вдасться, то за тридцять тисяч втрат уряд підніме розмір винагороди," — додав Ромеро.

Мисливець нічого не відповів, проте погляд його випромінював глибоке незадоволення. Здвигнувши плечима, Ромеро зосередився на пульті перед собою.

"Ну, хлопче, схоже, що зроблене тобою удосконалення двигунів виявиться корисним," — сказав Мисливець Майку. — А тепер віднеси щось поїсти нашим ув'язненим. Тобі ж не звикати до ролі офіціанта, чи не так?"

Удавши, що не помітив розчарування Майка від його слів, додав: "Поспілкуйся з пастором і спробуй дещо з'ясувати. Формальний допит не мав би користі й, у будь-якому разі, допит проведуть, коли ми доправимо його до поліції, але, можливо, він розповість вам дещо."

"Дякую, Сер. Спробую з ним поговорити," — відповів Майк, встаючи.

Розділ 10.

Майк пішов до їдальні і за допомогою синтезатора їжі приготував вісім страв. Поклав їх на візок і вирушив до камер.

Ув'язнені містились у трьох камерах: у перших двох була команда, а в останній — один пастор Дубоїз.

Роздавши їжу усім іншим, Майк наказав жестом людині, яка охороняла третю камеру, випустити його всередину і зачекати назовні.

Як тільки він зайшов, пастор, який до того лежав на ліжку, встав і пересів на стілець.

"Отче, ось тут дещо поїсти," — сказав Майк.

"Дякую, дуже люб'язно з вашого боку турбуватись про такого в'язня, як я. Безсумнівно, дуже непростою в'язня, — сказав він. — Як вас звати?"

"Майк, — відповів він. Мисливець наказав мені принести вам їжу. Ми не маємо нічого особистого проти вас, проте ви перебуваєте у списку осіб, яких розшукує поліція на всіх населених планетах."

"Я знаю, що Мисливець хороша людина, — відповів пастор, — навіть, якщо він на іншому боці. Ви всі убивці, але дієте з добрими намірами... Господь вибачить вам, — завершив пастор Дубоїз.

Майк поставив тацю з їжею на стіл і сів на інший стілець: "Отче, поїжте, поки страва не охолола."

"Я не голодний, Майку. Знаєте, я дуже втомлений. Втомлений і пригнічений. Я зазнав невдачі, і моя поразка спричинила смерть багатьох людей, — промовив він тихо, — і боюсь, що інші помруть у майбутньому. Але має бути спосіб... Я так багато молився, Господь прислухається..."

"Спосіб зробити що, отче?" — спитав Майк. Мисливець наказав йому поговорити з в'язнем, але слова пастора і його заінтригували.

"Спілкуватися з ними. Примусити їх зрозуміти, що вони не повинні нас убивати. Створіння Божі повинні жити в мирі. Ми мусимо перестати убивати один одного: все ж таки ми брати. Ми повинні зрозуміти один одного."

Майк був уражений цією відповіддю, і найбільше тоном, з яким той говорив. Він чув про пастора Дубоїза, хоча ніколи і не вірив у ті вигадки. Більшість стверджувала, що він не сповна розуму чи фанатик, проте він не говорив, як божевільний. Майка вразив контраст між абсурдністю слів і простим, беззаперечним тоном, з яким він їх вимовляв.

"Але ж вони не є божими створіннями, це машини. Вони тільки машини, роботи, невідомо ким створені з метою нас убивати. І ми їх не вбиваємо. Ми їх знищуємо, у такий же спосіб, як ми повинні знищувати небезпечні об'єкти," —

відповів Майк.

"Ви помиляєтеся, Майку. Ви помиляєтеся, і Мисливець, який убиває з найкращими намірами, помиляєтеся. Як помилялась і моя Церква, коли мене проголосили еретиком. Як помилявся Папа, коли відлучив мене від церкви, — сумно сказав пастор. — Але раніше, чи пізніше ви всі зміните свою думку. Ви зрозумієте, що ваша поведінка не має смислу, вона призводить тільки до більшої кількості смертей. Більшої кількості смертей з обох сторін."

Оскільки Майк промовчав, пастор продовжив: "Послухайте, люди кажуть, що вони тільки машини, як ви кажете, що наші роботи тільки машини. Але вони складні машини, а машини, які стають усе складнішими і складнішими, стають також розумними. А розум супроводжується самоусвідомленням, а потім душою. Коли Мисливець чваниться, що він знищив шістьох реплікаторів, йому слід сказати, що він убив шістьох розумних самосвідомих створінь, створінь, які мають душу, як ви і я, він не розуміє — ви не розумієте — і в такому разі, мабуть, Господь у своєму безмежному милосерді простить вас. Але не в цьому питання: можна не повністю відповідати за свої злочини, але вони все одно є злочинами."

Зненацька Майк згадав, чому ідеї пастора були оголошені ерессю: він уважав, що роботи, якщо вони достатньо складні, мають безсмертну душу.

"Але отче, я добре знаю робіт. Я багато їх ремонтував і навіть створював програми для деяких, — тут він подумав про RG46/G. — Можу поручитись, що вони тільки машини, контрольовані мікропроцесором — насправді багатьма мікропроцесорами. Певна програма керує мікропроцесором, який їх контролює. Вони діють рефлекторно, якими складними вони не були б, тільки згідно з командами. Якщо це має місце, якою складною і запутаною не була б ця дія, але вони виконують її без ані найменшого усвідомлення і душі."

"Ти помиляєшся, Майку. Як ти можеш говорити, що їм не притаманне самоусвідомлення? Якби ти міг розібрати мій мозок, ти б знайшов там тільки нейрони, безліч нейронів. Безсумнівно, мій мозок відрізняється від мікропроцесорів наших робіт, чи від комп'ютерів, створених чужинцями — але ніхто не знає, як працюють ті, які управляють реплікаторами. Мій мозок, твій мозок, мозок будь-якої людини є тільки біологічними комп'ютерами, якими керує специфічне програмне забезпечення, точно так, як і у випадку з роботами. Але це програмне забезпечення, завдяки його складності, надає нам можливість самоусвідомлення і формує наш розум. А наш розум невіддільний від нашої душі. Те саме відбувається і з ними. Наші душі, їхні душі приходять від Бога. Вони тільки відблиски того безмежного усвідомлення, яким просякнутий увесь Всесвіт, який ми називаємо Богом."

"Але отче, це — пантеїзм," — вигукнув Майк. Він засвоїв дещо з філософії, коли готувався до вступних іспитів до університету через телекомунікаційну систему з їхнього сімейного вантажного корабля. Насправді він отримав найкращі оцінки саме з філософії. Ім'я Спінози було йому відоме, але він утримався від того, щоб вразити пастора такими спогадами з курсу вищої школи, тому що був занадто невпевненим.

"Так, це пантеїзм. Вони засуджували мене також і за пантеїзм, коли говорили, що мої ідеї — ересь, — сумно промовив пастор. — Але що вдієш, коли це правда?"

"Отче, я зовсім не розумію на теології, я лише технік з обслуговування. Я вивчав пантеїзм в університеті, в курсі філософії, і не можу сказати, що я його зрозумів. Але я добре знаю робіт..." Він зупинився, оскільки йому незручно було говорити про РД. Він усвідомлював, що пастор здогадається про їхнє призначення, але потім продовжив. "Я створював нові програми для РД. Ви знаєте, що це за роботи, чи не так, отче?"

"Звичайно, то нещасні дівчата. З ними поводяться, як з рабнями, їх використовують чоловіки для отримання задоволення, інколи жорстоко ламаючи їх уцент... Я молився за них."

"Але отче, то не дівчата, вони машини. Машини, такі як... як блок управління синтезатором, що приготував вам їжу — яка, між іншим, холоде. Зрештою, якщо я не помиляюсь, ваша Церква більш толерантно ставиться до РД. Багато з ваших братів по вірі говорять, що все ж у цих дуже віддалених колоніальних зонах, куди гірники й астронавти не можуть переїхати разом зі своїми сім'ями, добре що цю роботу виконують роботи, а не справжні дівчата."

"Послухай, Майку, ти знову помиляєшся. РД, як і їхні людські двійники, які використовуються у центральних частинах колонізованих зон, де жінок стільки ж, як і чоловіків, як і всі складні роботи, і, зрештою, як і реплікатори, є розумними створіннями. Ти вивчав філософію: пам'ятаєш категоричний імператив?"

"Це щось із Канта, чи не так?" — намагався згадати Майк. Якись розпливчасті спогади з прослуханого в університеті виринули в його пам'яті. Він не пам'ятав, про що саме там ішлося, але був цілком упевненим, що це стосувалось категоричного імперативу.

"Ти заслуговуєш відмінної оцінки з філософії. Так, це Кант. У своїх діях ви завжди маєте перейматися інтересами людей, а не матеріальними цінностями. Очевидно, це стосується як людських створіннь, яким в основному притаманне самоусвідомлення, так і РД, і реплікаторів. Ви не можете використовувати розумне створіння для свого задоволення, Майку."

Майк пригадав, що йому сказав Мисливець. Він тут не для того, щоб дискутувати про РД чи філософію моралі. Потрібно повернутись до розмови про реплікаторів.

"Проте, отче, реплікатори знищують усе живе на своєму шляху. Навіть, якщо їм притаманне самоусвідомлення, і вони мають душу, це наше право їх знищувати. Це самозахист, зрештою" — сказав Майк.

"Ні, ми не повинні відповідати жорстокістю на жорстокість, убивством на убивство. Ми повинні нести мир цій галактиці. Якщо ми не усвідомимо, що вони є розумними істотами, вони не усвідомлять цього стосовно нас. Ми повинні контактувати з ними, говорити з ними, переконувати їх. Тільки мирна реакція може зупинити цю ескалацію жорстокості," — відповів пастор.

"Але нікому ніколи не вдавалось з ними контактувати..." — розпочав Майк.

"Знаю, знаю, — перервав його пастор Дубоїз. — Ось чому я тут. Мій корабель був повністю заповнений системами зв'язку і, як тільки ми побачили того реплікатора, ми почали радіомовлення на всіх частотах."

Майк ледве втримався, щоб не сказати, що результати були маловтішними. Натомість сказав: "Це не проблема вибору частот, або якихось інших технічних деталей. Багато років ми знаємо, які частоти використовують реплікатори для невеликої кількості повідомлень, якими вони інколи обмінюються між собою. І незважаючи на це, не вдалося налагодити жодного контакту."

"І тоді що? Тільки виявляючи терпіння, ми можемо досягти результатів. Мир потребує наполегливості..."

Майку хотілося відповісти йому, що реплікатори поширюються заселеними зонами, і трагедії йдуть за ними слідом. Немає часу терпіти. Натомість змінив тему. "Отче, дехто говорить, що реплікатори послані дияволом. До речі, я чув, що є сатаністи, які поклоняються їм, як проявам нечистої сили."

"Наші світи щент заповнені божевільними і дурнями, — перервав його пастор. — Не кажіть мені, що ви поділяєте ці безглузді вірування."

"Звичайно ні, але я розумію, що є загальна згода між релігіями у визнанні, хоча і з деякими відмінностями, того, що реплікатори є проявом диявола. Там, куди вони добираються, вони руйнують громадянське суспільство, а за ним зникає порядок і цивілізація. Багато релігійних інституцій, таких як католицька церква, протестантські церкви, мусульманські халіфати спільно з багатьма урядами і політичними організаціями планетних систем роблять внески до фонду для надання винагород. Деякі імами оголосили джихад реплікаторам. А Папа, коли приймав Мисливця і його команду, закликав їх продовжувати боротьбу проти, як він їх назвав, "сил диявола, які загрожують людству", — вів далі Майк.

"Я знаю, я знаю. Моя церква — вони відлучили мене, але я продовжую вважати її моєю церквою — помиляється. Його святість помиляється. Але вони розуміють. Тільки мир покладе край цьому нищенню."

Майк зрозумів, що пастор непохитний у своїх переконаннях. Урешті-решт, ні звинувачення у ересі, ні вигнання з єзуїтського ордену не змінили його думку. Залишивши тачку з їжею на столі, вийшов з камери і пішов на командний місток.

Мисливця там не було. Згодом він розшукав його у кают-компанії — той вивчав мапи системи.

"Ти розмовляв із ним? Що він тобі розповів?" — спитав Мисливець.

"Так, Сер. Він прочитав мені розлогу лекцію про те, що нам необхідно проводити переговори з реплікаторами, щоб знайти шляхи мирного з ними співіснування. А ще він сказав, що всі ми, починаючи з вас і закінчуючи Папою, його церква, всі уряди, громадські і релігійні організації помиляємося."

"Як завжди. Неймовірна зарозумілість. Він переконаний, що єдиний розуміє ситуацію, тоді як ми, прості смертні, помиляємося. Але на практиці його рішення наших проблем безглузде. Що це значить: говорити з реплікаторами? Як можна розмовляти з машинами? А поки він намагається налагодити свій діалог, люди продовжують гинути. А якщо б він таки мав рацію? Це ще гірше: якби він був правий, і ті б виявились розумними істотами. Вони все одно уособлюватимуть диявола і руйнацію. А з дияволом компроміс неможливий. Єдиний вихід — боротися з ними." — Мисливець говорив чітким, тихим голосом, так ніби він говорив сам із собою, а не з Майком.

"Сер, його проблеми у відносинах з Церквою зрозумілі... Але чому поліція усіх систем розшукує його? Чому ми утримуємо його під вартою, щоб передати адміністративним органам?"

"Невже тобі невідомо, що його корабель, який він зміг придбати за кошти, зібрані його прихильниками, декілька разів перешкоджав мисливцям переслідувати реплікаторів? А справжньою причиною його перебування у розшуку є диверсії проти мисливських кораблів у різних системах. Можливо, нам потрібно пильніше наглядати за його камерою... усе може трапитись."

Тепер Майк краще розумів, яку небезпеку може становити цей еретик. Небезпечними були не стільки його ідеї, які поділяла невелика купка людей, а вчинки, які ці фанатики могли здійснити. Навколо було мало мисливців і зупинити декілька з них навіть на короткий час означало дозволити реплікаторам уразити багато цілей.

"Ми будемо напоготові, Сер. Наступного разу, коли понесу йому їжу, намагатимусь зрозуміти чи не замислює він чогось."

"Дякую, хлопче. Але пам'ятай, що ставитись до нього потрібно добре. Чоловік помиляється, але він чесний і вірить у те, що робить. Він заслуговує на нашу повагу, навіть якщо ми повинні перешкоджати втіленню його ідей на практиці."

Майк зрозумів, що ці двоє, хоч і воюють на протилежних сторонах, захоплюються і поважають один одного.

(продовження у №5)